

15.8.2018

Mottagare kirjaamo@mmm.fi

Jord- och skogsbruksministeriet

Hänvisning BEGÄRAN OM UTLÅTANDE TILL REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN MED FÖRSLAG TILL LIVSMEDELSLAG OCH TILL ÄNDRING AV VISSA LAGAR SOM HAR SAMBAND MED DEN, MMM025:00/2016, 21.6.2018

Rubrik MILJÖHÄLSOVÅRDENS UTLÅTANDE

Utlåtande **Förslag till livsmedelslag**

Förslaget till en ny livsmedelslag är välkommet och innehåller flera nya positiva moment. Vi vill påpeka följande saker:

- Lagförslaget är nu kopplat till landskapsreformen och borde skrivas så att den kan träda i kraft även om landskapsreformen av någon anledning inte sker januari 2020.
- I lagförslaget finns flera uppgifter som nu överförs på landskapet, ex. tillsynen vid första ankomstplats och tillsynen av godkända livsmedelslokaler i samband med slakterier. I de utredningar som gjorts för landskapsreformen har uppskattningen varit att livsmedelstillsynens resurser kan vara på nuvarande nivå men detta lagförslag kräver tilläggsresurser för landskapens livsmedelstillsyn.
- Texten i § 18 är för allmän och det är svårt att förstå vem som ansvarar för att följa upp och kontrollera förekomsten av zoonoser.
- Den svenska termen "utseende" i § 59 är inte korrekt, kunde vara "Återkallelse av ett laboratorium som Livsmedelsverket utsett".
- Det framgår inte klart vad den årliga tillsynsavgiften täcker. I § 69 punkt 2) står att andra inspektioner, provtagningar och undersökningar av prover än de som ingår i landskapets tillsynsplan kan faktureras skilt. Men hur är det med provtagning och undersökning av olika prov som finns med i tillsynsplanen, även de bör kunna faktureras utöver årsavgiften. De flesta laboratorier fakturerar objekten direkt utan att fakturan går via miljöhälsovården.
- Tidpunkten när tillsynsavgiften tas ut borde inte vara i slutet av kalenderåret eftersom det då blir problem med bokslutet och landskapet/kommunen blir tvungen att "ligga ute" med medel för verksamheten under en stor del av året. Tidpunkten kunde hellre vara i början av året eller vara öppen så att tillsynsenheten själv kan bestämma tidpunkten.
- I § 68 mom. 4 står om "beslut om en tillsynsavgift" och rättelse av dem. Om tanken är att det årligen/vid förändringar ska göras skriftliga beslut om årsavgiften, skilt för varje objekt, kommer det administrativa arbetet att öka betydligt för tillsynsmyndigheten.

15.8.2018

- I Hallituksen esitys Eduskunnalle står "Elintarvikevalvonnan voimavarojen turvaamiseksi on ohjauksella varmistettava, että maakunnan ympäristöterveydenhuoltoyksikön valvonnastaan perimät maksut voitaisiin käyttää yksikön toiminnan kehittämiseen, esimerkiksi tarvittavan lisähenkilöstön palkkaamiseen." För att detta verkligen ska ske borde det stå utskrivet i lagen att avgifterna för övervakningen ska allokeras för miljöhälsovårdens utveckling.
- I bilagan om årliga tillsynsavgifter bör möjligheten att sänka årsavgiften preciseras, hur många A:n bör objektet få innan en sänkning görs? Så som det nu är skrivet ska ett objekt med tillsynsfrekvensen 0,3 sänkas direkt efter två år ifall de fick A vid den första inspektionen. Ett förtydligande av ordet oavbrutet (toistuvasti) bör inskrivas. Dessutom kommer det att innebära mycket administrativt arbete för enheterna att följa upp sänkningarna av årsavgiften.
- Avgiftstabellerna är i stort sett rättvisa med undantag av årsavgiften för de riktigt småskaliga registrerade/godkända livsmedelslokalerna som ex. en beställningsrestaurang som i princip är verksam hela året men kanske har endast en beställning/månad, gårdsbutiker i anslutning till primärproduktion som endast har öppet t.ex. 1 dag/vecka eller en primärproducent som förmedlar en eller några få kroppar kött per år. För de allra minsta livsmedelslokalerna borde en tydligare flexibilitet inskrivas eller alternativt kunde ex. en primärproducent få lov att sälja/förmedla en viss mängd djurkroppar från egen produktion utan en anmäld livsmedelslokal.

Förslag till lag om ändring av hälsoskyddslagen

Förslaget till årliga tillsynsavgifter verkar inte följa riskklass och inspektionsfrekvens/år enligt det riksomfattande tillsynsprogrammet för hälsoskyddet för åren 2015-2019.

Exempel: solarier har riskklass 2 och inspektionsfrekvens 0,2 och en årsavgift på 200 €. De betalar då 1000 € för den planenliga inspektionen på fem år och en planerad inspektion. Kosmetologer har riskklass 2-1 och inspektionsfrekvensen 0,3 och årsavgiften 150 €. De betalar då 750 € för den planenliga inspektionen på fem år, alltså en lägre avgift men fler inspektioner än ett solarium. Behovet av råd och information till solarier är nog inte så mycket större att det skulle höja årsavgiften.

För objekt med en inspektionsfrekvens på 0,2 – 0,25 skulle max. 100 € vara en lämpligare årsavgift.

Enligt vår uppfattning är tillsynsbehovet större i ett daghem än i en skola. Inspektionsfrekvensen är också högre för daghem än för skolor och ändå är årsavgiften lägre för daghemmen. Både för daghem och alla typer av skolor/inrättningar borde årsavgiften även relateras till antalet barn/elever/kunder.

15.8.2018

Även för vattenverken borde årsavgiften för de största verken > 5 000 m³ delas in i flera klasser. För vår del skulle det, med de nu föreslagna årsavgifterna, betyda att vi för vårt största vattenverk inte skulle få in lika stora avgifter för tillsynen som med nuvarande taxa p.g.a. det stora antalet provtagningar, som vi idag fakturerar skilt för, men som enligt förslaget till ändringar ingår i årsavgiften. För det vattenverk som just precis når över 5 000 m³ skulle avgiften däremot stiga 4-faldigt på årsnivå.

För de mindre vattenverken borde årsavgiften vara beroende av ifall de har egen vattenförsörjning och –behandling eller om det enbart är ett vattendistributionsområde.

För badstränder, bassänger och speciellt simhallar är årsavgiften för låg för att även täcka provtagningen. De tillsynsavgifter vi idag uppbär på årsnivå är för de flesta objekt högre än den planerade årsavgiften p.g.a. provtagningsavgifterna.

Provtagning är en mycket viktig del av tillsynen för vissa objekt enligt hälsoskyddslagen, men som årsavgifterna nu är föreslagna korrelerar de inte med antalet provtagningar, se exemplen ovan. Ett sätt att få detta mer rättvist skulle vara att provtagningen inte ingår i årsavgiften, som då borde vara lägre för vattenverk, simhallar och andra objekt där tillsynen innebär många provtagningar. Provtagningen kunde faktureras separat enligt utförd provtagning. Det faktum, att vissa vattenverk själva tar sina prov eller köper tjänsten från ett laboratorium, medan andra inte, medför ju också att utgifter för provtagningen inte borde ingå i årsavgiften. Analyskostnader av proven utgår vi från att objektet betalar. De flesta laboratorier fakturerar objekten direkt utan att fakturan går via miljöhälsovården.

Tidpunkten när tillsynsavgiften tas ut borde inte vara i slutet av kalenderåret eftersom det då blir problem med bokslutet och landskapet/kommunen blir tvungen att "ligga ute" med medel för verksamheten under en stor del av året. Tidpunkten kunde hellre vara i början av året eller vara öppen så att tillsynsenheten själv kan bestämma tidpunkten.

Om tanken är att det årligen/vid förändringar ska göras skriftliga beslut om årsavgiften, skilt för varje objekt, kommer det administrativa arbetet att öka betydligt för tillsynsmyndigheten.

I hälsoskyddslagen § 6 står att det är hälsoskyddets uppgift att bevilja de intyg som avses i artiklarna 20 och 39 i Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente och att tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården anger de hamnar i Finland i vilka den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska inspektera fartygen och vid behov bevilja intyg. I förslaget till ny livsmedelslag står i § 24 att landskapet uppgift är att inom sitt verksamhetsområde övervaka att livsmedelsbestämmelserna samt Världshälsoorganisationens internationella

UTLÅTANDE

15.8.2018

hälsoreglement följs på fartyg. Ska sk. fartygsinspektioner nu utföras av både livsmedels- och hälsoinspektörer eller är tanken att fartygstillsynen överförs till livsmedelstillsynen?

Marit Björkstrand
Chef för miljöhälsovården